

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 18 kor.
 Negyedévre 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 28.

A tajtékpipa, meg a fűtyölő.

Ugyan ki kérdezősködött eddig arról, hogy mi lehet a londoni kardvívó és birkózó magyar csapat két világbajnokának a vallása? Bánta a tatár, ha akár buddhistaának vallja is magát Weisz és Fuchs, a világbajnok. Mikor kimentek Londonba, a magyar zászló alatt büszkélkedtek; önézetüket fokozta az a tudat, hogy magyarnak vallhatták magukat. A lapok úgy adták hírül az országnak az eseményt, hogy két magyar lett a világbajnok. A nevük ugyan Weisz és Fuchs, de ők magyarnak vallják magukat. No hát akkor magyarok és tapsoltunk nekik.

Vázsonyi (Weiszfeld) Vilmos, a nagyságos demokrata képviselő ur egy cikkben szíves volt aztán felvilágosítani az országot, hogy Weisz és Fuchs nem is annyira töröl metszett magyarok, mint inkább zsidók. Egyébként is megkapja a magáét a »fajmagyarság«, mely ime Londonban nem tudott világbajnokságot szerezni. A nagyságos demokrata képviselő ur kitanítja az egész szedett-vedett

maradi és maroknyi fajmagyarságot, hogy az ő demokrata pennája többet ér egy gentry tajtékpipánál. A legelső két magyar ember két zsidó s a magyarság disze-virága a zsidó. Weisz és Fuchs győztek Londonban, tehát a fajmagyarságnak nincs más igazi nemes hajtása, mint a fajzsidó. Boruljunk le előttük mi fajmagyarok, fajnémetek, és egyéb nem fajzsidók és hirdessük, mily boldogok vagyunk, hogy méltóztatik két zsidónak magyarnak vallania magát, a kiket úgy hívják, hogy Weisz és Fuchs.

Soha még antiszemita cikkem nem olvastam a Vázsonyiénál. Az egészen átvonul az a hang, mely képes a legbékésebb, legtürelmesebb embernek is arcába kergetni a vért; az a hang, amely az ugorka fára felkapott parvenük közös hangja; az a hang, a mely nem Ézsaué, hanem a — Jakabé.

Londonban nem a magyarok győztek, hanem a — zsidók. Ez a Vázsonyi kijelentése. Mikor kimentek, akkor magyarok voltak; mire visszajönnek, már akkor zsidók. Mi pedig ünnepejük bennük a magyar államot fenntartó zsidóságot. »A jött-ment új gentry nem hivatott arra, hogy nekünk hagyományokat hirdessen«. Így írja Vázsonyi-Weiszfeld.

Ki az a »nekünk«? Ki az a felségi többesben beszélő »mi«? A londoni atléták? Ah, dehogy! Azok derekasan elvégezték a maguk dolgát, megérdemelték a babért és nem érdemelték meg, hogy ilyen stílusban foglal kozzanak velük és nevüket gyűlöletet hirdető cikkek témájául használják fel. Meg aztán Vázsonyinak fölötté kevés joga van az atlétikához; bajos volna őt kezében karddal elképzelni. A »nekünk« alatt nem lap pangnak tehát a »mi atléták«, hanem csak a »mi zsidók«.

Ime, az egy millióra tehető magyarországi zsidóságból egyszer két ember becsületet szerez a magyar névnek s arra a demokrata Vázsonyi egyszerre arisztokrata viszketeget érez s kijelenti, hogy a fajmagyar, az mind sifli, az igaz magyar a zsidó.

Miért nem irt így Vázsonyi-Weiszfeld ur azzal a másik Weisszal kapcsolatosan, a kit a napokban tartóztattak le zugbankári minőségben elkövetett csalásai miatt? Az a Weisz szintén európai hírnévre tett szert, hiszen a német főkonzul lépett sorompóba ellene, és a mellett az a másik Weisz minden kétséget kizárólag zsidó. Miért nem irt akkor Vázsonyi-Weiszfeld ur vezércikkét, melyben büsz-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A r i g ó.

Irta: Pierre Mille.

Volt egyszer egy rigó, éppen a m. Fauche ablaka alatt, a ki a fűtyölésével végtelen untatta m. Fauchet. Egyszer hazakerült m. Fauche kis leánya, akit anyja nevelt, külön a férjétől, akitől elvált s aztán újra férjhez ment egy zenészhez. A vétellen úgy akarta, hogy az nap, mikor a kis leány hazakerült, egy fáról leesett kis rigót tegyenek a nagy kalitkájába. A vén embert, meg a vén rigót igen megzavarta ez a váratlan gyermekfogadás. Majd eljön a vonzódás.

Másnap m. Fauche a Marie-Blanche ismeretei iránt érdeklődött. Elámult, mikor meghallotta, hogy nem tud olvasni.

— De tudok zongorázni, — mondta élesen Marie-Blanche. — Hol áll itt a zongora?

Egész természetes volt ez, de m. Fauchének úgy fájt, mint az apró, éles fogak harapása. Jól tudta: zenész volt, akiért neje elhagyta, a kinek a kedvéért elvált tőle s a kihez hozzá ment. És nagy harag támadt benne az iránt, a ki először vezette ezeket a piciny, a kővér kezeket, amelyeken még ott vannak a gyermekkor gödröcskéi, a ki először helyezte

billentyűkre. M. Fauchének úgy tetszett, amint a kis leány felé hajolt, hogy látja is annak gyűrűs ujjait, gesztenyeszínű haját és elfogta a féltékenység sokkal nagyobb mértékben, mint mikor a neje elhagyta.

Másnap elvitte Marie-Blanchet a Desbordes-Vallmore leányok elemi iskolájába.

— Szép gyermek! — mondta mlle Bechart. az igazgatónő. — Kicsike, hogy hívják? A kis leány habozás nélkül felelte:

— Marie Blanche.

— Milyen Marie Blanche?

— Hát — mondta megrettenve — Estrella Marie-Blanche!

Ez volt a zenész neve. Természetes. Mindenkitől csak m. meg mme Estrellát hallott, őt úgy hívták: a kis Estrella. Mlle Bechart kitalálta, és összeszorította az ajakát. A szegény m. Fauche elfordult és a falon nézegetett valamit. Az a különös keserű fájdalom fogta el, mely a torkot fojtogatja és nem enged beszélni.

Két óra múlva, mikor maga is elvégezte dolgát a Leverrier liceumban, visszament a kicsinyért, a ki tulesett az első leckén és játszott, kedvére játszott. Lassan haladt mellette a kis leány s úgy látszott, mintha egy pillanatra elgondolkozott volna és a fejét föltartotta magasan, mint egy királynő. M. Fauche, aki

soha életében kis leány közléről nem látott, tele volt most ámulattal, mint a tudós, mikor először lát üstökösöt, vagy valami hirtelen feltűnt csillagot, amelyről nem tudni, hogy került az ég közepére, nyugtalanít, de gyönyörűen regyog.

Befordultak az udvarra és észrevette a kalitkát a falon. A kapus türelmetlenül fűtyölt az öregnek a Marseillaiset. De a madár, ez a valaha kiváló művész, egészen megzavarva és áthatva új szerepétől, nem emlékezett többet a régi dalra. Látszott rajta, hogy maga is szeretné pedig. Lehajtotta a fejét, forgatta feketé, égő szemét, mintha föltámadt volna benne az emlékezetnek egy sugara. De nem tudott fűtyölni, mert a csőre tele volt hussal, amit a kicsinek puhított, készített. Nem, igazán más tennivalója volt. Az a hatalmas meg-ráz ódás, melyet minden madártenyésztő jól ismer, hogy a madarak szabadságukban mindent elfelednek, amit fogoly korukban megtanultak, kicsiny agyában minden tudást eltörölt.

M. Fauchet meglepte sorsuknak ez a hasonlósága. Melancholikusán vont vállat:

— Azt már tudtam, hogy nem vagyok archeologusnak való. Most megértem azt is, hogy egy vén pedáns vagyok, egyeb semmi. De gyerünk, gyerünk, olyan vagyok épen, mint ez

A hatóságilag díjmentesen engedélyezett **VEGELADÁS** még mindig tart:

lfj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházában

hol az összes cikkekben raktáron levő óriási készlet minden elfogadható árban lesz kiárustva.

Elsőrangú mütermekben ugy

angol kosztümök, mint francia

ruhák **rendkívül olcsó**

árban elvállaltatnak.

kén verné mellét a »mi zsidók« nevében? Csak a »Weisz és Fuchs« cég a jó firma, a »Weisz és Weil-Loránt« már nem? Micsoda arisztokrata válogatás ez?

A Weisz és Fuchs nevek, a londoni győztesekre van még egy megjegyzésünk. A terézvárosi bukott pártvezér kissé korán foglalta le őket a maga fajtája részére, mielőtt még a keresztlevélüket megnézte volna. Az Alkotmány szerint a londoni magyar győzők mind, mind keresztények. Fajzsidó kivonultak fajmagyarokkal együtt vagy másfél száz olvasható is a nevük a — lemaradtak közt.

Vagyis megesezt eselleg a jeles demokrata fiskálissal az a kis tréfa, hogy egyszer talált két magyar fajzsidót, a kivel dicsekedni akart s azokról is kiderült, hogy keresztények.

De akár zsidók, akár nem zsidók ezek a győztes atléták, a Vázsonyi-Weinfeld-féle cikkekben kiadódó parvenűgök illatának és felekezeti gyűlöletének ehhez semmi köze. Kitűnően írja Vázsonyi, valóban van egy »szaporán tenyésző, új gyűlölködő szekta«, mely örökké a faji leszármazást kutatja. Amely előtt a kultúra, a haladás, a műveltség — a Lipótvárosban kezdődik és végződik. Amely minden alkalommal magasztal mindent, ami zsidó és gyaláz mindent, ami magyar. Amelyből kikerül — idézzük ismét Vázsonyit — a »jöttment új gentry«. A melyhez még a magyarsághoz simuló, hazafias zsidóságnak sincs semmi köze. Ez az a stréber héber hadsereg, mely most is éktelen trombitálással akarja bevenni a várat: az egész magyar közéletet s hatalom és vagyonszerző dühében nem

a rigó, nincs egyéb gondom, mint a kicsinyt táplálni.

De jól érezte, hogy így táplálni a kicsinyt, így pótolni a természetet, ahogy ők szeretnék, ő, meg a vén rigó, család, képmutatás.

Az öreg ember, meg az öreg rigó egyformán fáradoztak, mindenik a maga módján. A kis rigó gyorsan fellődött. Kicsiny, sárga csőre, amely olyan volt, mint egy virág, élesedett; szép fekete tollai nőttek, simák és finomak, mint fogadott apjái; különös dallamokat fütyölt, nagyon rövideket, de egész ujjakat, amikre soha senki sem tanította, amit a maga ösztöne sugott. Az öreg figyelmesen hallgatta és megpróbálta utánozni. De már nagyon megszokta az emberi dallamokat utánozni, nem tudta követni a kicsinyt, remegett, erőlködött és újra hallgatni kezdett, némán, szomorúan. Csak ápolgatta, gondozta a kicsinyt, a tanítvány mindent eltűrt; s néha-néha, egész ártatlanul, bizonyosan csak játékból, az öregnek nyakához vagott kicsiny csőrével, oda, ahol a finom tollak fölborzolódnak és ritkák. Ez a játék nagyon tetszett Marie-Blanchenak és ha az öreg csipogott, mert fájt neki, egész szívvél kacagott. S úgy látszott, mintha a kis rigó is kacagott volna.

Marie-Blanche türte, hogy szeressék, ez volt az egész. Hízelt, kényes volt, majd meg nagyon követeledző. De szép lett és elevenné tette a kis lakást s m. Fauche nem is kívánt egyebet. Különben Marie-Blanche nagyon

ismer határt. Ez a csoport piszkálja örökké a felekezeti kérdéseket, ez hirdeti gyűlöletet, ez hint konkolyt, ez akar terrorizmussal leszorítani minden mást, hogá aztán egyedül maradván, a zavarosban csinálhasson kitűnő üzleteket. Erre a csoportra azonban ismét csak Vázsonyiból idézzünk: »Nincs arra hivatottsága, hogy nekünk hagyományokat hirdessen és hazatiussági egyedáruságot üzzön.«

A tajtékipipája, az agarai révén még senki sem lett magyar; de a fütyölője és a nyelvöltögetései révén sem.

*

Fontos minisztertanács. Mint értesülünk, augusztus hó 4-én minisztertanács lesz és erre az alkalomra a kormány összes tagjai Budapestre érkeznek. A folyó ügyeken kívül ez a minisztertanács első sorban a választó reformról szóló javaslat végleges megszövegezésével és a fuzió kérdésével fog foglalkozni.

A szerb patriarkaválasztás.

Karlóca, július 28.

Ma nyitották meg ünnepélyesen a kongresszust s ezzel a görög-keleti szerb egyháznak nevezetes eseménye indult meg eddig még bizonytalan kifejtet felé. Amennyire a pártok hangulatából, az előzetes állásfoglalásokból és az illetékes tényezők nyilatkozataiból következtetni lehet, úgy látszik, hogy a *zsinat szét fog oszlani, anélkül, hogy a dolgát elvégezné.* A radikális szerveknek, a kongresszus legnagyobb pártjának eddigelé egyáltalán nincsen jelöljük, pedig minden az ő állásfoglalásuktól függ. Ez idő szerint nem hajlandók a kormány jelöljére,

hasonlított mme Fauchehoz. Ugyanaz a csalékony értelmesség lakott benne, éppen úgy hiányzott a képzelőtehetség belőle s olyan kacér volt ép olyan szenvedélyesen vágyott arra, hogy tessék. Egyszer a professzora véletlenül meghallotta, hogy a kis leány azt mondta Louisenak:

— Ugy-e, nem maradok mindig itt? Itt olyan unalmas. Hát másfelé milyen?

Igen, egy nap csakugyan elment. Ugyanaz a kicsinyesség, ugyanaz a türelmetlenség vitte el, ami az anyját. Elment, mert ez volt a végzete. M. Fauche ezután soha sem gondolt egyébre, csak arra a napra, mikor ő elment.

És reggel, a mint a lépcsőn lefelé haladt, észrevette, hogy egész csoport áll a kalitka körül. Valaki azt mondta:

— Tudom én ezt, mondtam előre. Nem szabad egy öreg madarat olyan fiatalal összezárni.

Odalépett. Az öreg rigó ott feküdt a kalitka sarkában lába az ég felé állott es szárnya ki volt terjesztve a nyaka egész véres volt és meg sem mozdult. Halott volt, már egészen kihült, egész kihült.

Valaki megszólalt:

— A kicsi megcsipte csőrével a nyakát, ahogy szokta s amint meglátta a vért, megvadt. Így szoktak a kicsinyek, mikor jön a tavasz és forr a vérük amiatt, hogy kalitkában kell lenniök.

Bogdanovics Luciánra szavazni, de lehetséges, hogy a királyi biztosnak most elhangzott megnyitó beszé megváltoztatja álláspontukat.

A kongresszus mai eseményének lefolyása a következő:

A külső kép.

A kongresszus megnyitása iránt óriási érdeklődés nyilvánul. A kongresszusi palota előtt kora reggel nagy néptömeg hullámzik és a bejáratokat valósággal megostromolták, hogy karzati jegyet kaphassanak. A karzatoknak három bejárása van. A karzatok, amelyek — nagyobb részt elegáns hölgyekkel — zsúfolásig megteltek, inpozáns látványosságot nyújtanak. A képviselők tíz óra előtt bevonultak az ülésterembe Bogdanovics Lucián adminisztrátorral az élükön. A többi püspökök a kongresszusi palota előtt helyezkedtek el és csakhamar felvonult a díszszázad is zászlóval és zeneszóval. A kongresszusi ülésteremben a kir. biztos részére bíborvörös baldachin alatti emelvényen bársony karosszék áll Nikolics Miron a felszentelés szerint legidősebb püspök és kongresszusi elnök, a királyi biztos részére emelt estrude előtt, valamivel mélyebben állították fel az elnöki széket. Előtte félkörben 6 bársonyszék áll, melyeket a püspökök foglalnak el. A királyi biztosi emelvénytől balfelé az állandó kongresszusi választmány tagjai ülnek.

A szerb egyházi kongresszus ötven világi, huszonöt lelkészi képviselővel bir és hat püspök virilista tagból áll. A kongresszus elnöke a mindenkori szerb patriárka. A mostani kongresszus két főcsoportra oszlik: a radikálisokra és az önállópártiakra, akik szövetkezve a pártönkivüliekkel, harminchárman vannak és együttesen a negyven radikálissal szemben alkotják az ellenzéket. Két kerület betöltetlen. A radikálisok a terem baloldalát és fél középrészét, az ellenzékiek a jobboldalt foglalták el. A püspökök lilaszínű selyem eisruhában, a képviselők frakkban jelentek meg.

A kongresszus megnyitása.

A püspökök és kongresszusi képviselők ma délelőtt tíz órakor gyűltek egybe. Nikolics Miron pakráci püspök szíves szavakban üdvözölte az egybegyűlteket és kijelölte azt a küldöttséget, amely a királyi biztost az üléstebe meghívja.

Alig néhány perc múlva élénk zsvivó és éljenzések között lépett a terembe Günther Antal királyi biztos Joannovics Pál adlátus kíséretében, akiket a küldöttség övezett körül. Ugy a királyi biztos, mint adlátusa fényes díszmagyarban jelent meg. A kongresszusi ülésterem bejáratánál Nikolics püspök a püspöki kar élén üdvözölte a királyi biztost, aki feltett kalppal adlátusa kíséretében az emelvényre lépett és itt kinevezési okiratát átadta Joannovics Pál miniszteri tanácsosnak, aki a királyi biztos balján az emelvény alsó lépcsőjén állva, a királyi leiratot olvasta fel magyar nyelven.

A királyi leirat felolvasása után azt mondta Günther királyi biztos:

Főtisztelendő püspök urak! Tisztelendő és tisztelt kongresszusi képviselők! Ő császári és apostoli királyi felségének most felolvasott legfelsőbb leiratával ezen kongresszushoz királyi biztossá a legkegyelmesebben kineveztetvén, ezen minőségemből folyó jogomnál fogva a görög keleti szerb nemzeti egyházi kongresszusnak a metropoliai egyházi tanács által mai napra összehívott üléséhez ezennel megnyitom.

A királyi biztos beszéde.

Nicolics Miron kongresszusi elnök tolmácsolta ezután a püspöki kar és a kongresszusnak a király iránt hódolatnyilvánítását, mire a

Uj férfi-, fiu- és gyermekruha-üzlet.

Van szerencsénk a t. ruhavásárló közönség b. tudomására hozni, hogy **Zöldfa-utca (Zöldfa-szálloda épületében, a Sörcesarnak mellett)** e hó folyamán egy férf-, fiu- és gyermekruha-üzletet nyitottunk, hol legfinomabb szövetekből készült ruhák óriási nagy választékban és igen olcsó árak mellett kerülnek eladásra. **Jelssavunk:** »Kevés pénzért szép ruhát, jó ruhát és csinos ruhát. — Megtekintés ingyen, próbabevásárlással meglehet mindenről győződni — Kiváló tisztelettel

GELBERG és NAGY.

királyi biztos fedetlen lövel ülve a következő választ mondotta:

— Tisztelt kongresszus! A főtisztelendő pakrici püspök urnak, mint felszentelés szerint legidősebb püspöknek és a kongresszus ez idő szerinti elnökének most elhangzott beszédében ő császári és apostoli királyi felsége, legkegyelmesebb urunk és királyunk iránt kifejezésre jutott alattvalói hódolatnyilvánítást ő császári és apostoli királyi felségének nevében köszönettel fogadom.

Tisztelt Kongresszus! Ő császári és apostoli királyi felsége, aki annyi évtizeden át mindenkor számos jelét adta a magyar szent korona országában lakó görög keleti vallású szerb nemzetiségű alattvalói iránti atyai nagy szeretetének, ezen szeretetét ime ujabban is megnyilatkoztatta, midőn a székküresedés folytán erre hivatott metropoliai egyházi tanács kérelmére a legkegyesebben hozzájárulni méltóztatott, hogy az 1906. évben megválasztott görög keleti szerb nemzeti egyházi kongresszus rendkívüli ülésre összehívassék.

Ő császári és apostoli királyi felségének kormánya, amely élénk és jóakaratu érdeklődéssel kíséri a hazai szerb nemzetiségű keleti vallású lakosság kulturális és egyházi ügyeit s amely jóakaratu támogatásban részesíti mindazt, ami egyháznak megóvására, egyházi autonómiájának a hazai törvények és jogszabályok keretén belül való érvényesítésére irányuló törekvésében a népek hasznára lehet, midőn javaslatát a kongresszus összehívásának legkegyelmesebb engedélyezése iránt a legfelső helyre megtette, behatón mérlegelte az ügyeknek azt a sorozatát, melyet a metropoliai egyházi tanács a kongresszus összehívásának indoklásul szabályszerűen bemutatott.

E beható mérlegelés során a kormány úgy találta, hogy a bemutatott tárgysorozatba felvett szervezeti ügyek egytől-egyik csakugyan fontosak s méltán várják mielőbbi helyes elintézésüket. De ugyanakkor azt is meg kell állapítani, hogy bármily fontosak is ezek az ügyek és bármennyire kívánatos, hogy minél előbb letárgyalassanak, mégis mindezeknél, sőt bármely más kérdésnél is fontosabb az, hogy az egyház, amely már egy év óta kánonszerű főpástorát nélkülözi, az ő törvényszerű és hierarchikus fejét minél előbb ismét elnyerje az ekképen e földadatok megoldásában az egyház episzkopális jellegétől elválaszthatlan szervezeti tényezők összességének hatályos közreműködése biztosítva legyen.

Ez okból és mert az egyház most említett episzkopális jellege egyenesen kizárja azt, hogy az egyházi élet viszonyainak mélyreható rendezését célzó szabályzatok a törvényes és kánonszerű főpástor székének üresedése alatt tárgyalassanak s alkottassanak meg; a kormány ő császári és apostoli királyi felségénél, mint az egyház legfőbb véduránál jónak és szükségesnek látta javasolni, hogy a rendkívüli kongresszus az érsek-metropolita patriárkai szék betöltése céljából hívassék egybe!

Ő császári és apostoli királyi felsége, méltányolva a fennforgó körülményeket, a kongresszus egybehívását a megüresedett érsek-metropolita-patriárkai szék betöltése céljából a legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, de — miként azt Önök a hozzám intézett kegyelmes királyi leiratból megértették — egyben atyai jóindulatának s gondoskodásának újabb tanujelét adandó, a legkegyelmesebben kilátásba helyezni méltóztatott, hogy az érsek-metropolita-patriárka szabályszerű beiktatása után a kongresszusnak — feltételezve természetesen ebbeli kívánságát — a bemutatott tárgysorozat többi pontjainak letárgyalhatása végett tovább-

működése, vagy újbóli összehívása engedélyeztetni fog.

Ennek folytán figyelmeztetvén a tisztelt kongresszust, hogy ő császári és apostoli királyi Felségétől nyert utasításom szerint mindaddig, míg az érsek-metropolita-patriárka meg nem választott és szabályszerűen be nem iktatott, minden egyéb ügy a tárgyalásokból semmiség terhe alatt ki van zárva: felhívom a tisztelt kongresszust, hogy az érsek-metropolita patriárka megválasztására három napon belül határidőt tűzzön ki és engem erről a kongresszus elnöke útján értesítsen.

A királyi biztos távozása után *Milovics* és *Mucsevics* erélyesen tiltakoztak a magyar nyelv használata ellen. *Popovics* Boldizsár korainak találja a tiltakozást és szerinte a kongresszus csak afelett dönthet, hogy a királyi biztos tulépte-e hatáskörét, vagy nem.

Villamosmű a Jád-patakon.

Gróf *Korniss* Károly nagybirtokos, mint már említettük, nagyszabású központi telepet szándékozik a Jád-patak mellett építtetni, amelynek üzeméhez a Jád-patak vizét használná fel, turbinák beállításával. Ezáltal az üzemeltetés oly minimálisra szállna le, hogy a villanyerő a vízzel előállított árammal szemben mesésen olcsó lenne.

A Jád-patak vizének ily célra való felhasználását korábban már *Pekánovits* Imre Körözsabályozási igazgató-főmérnök is felvetette, a nagyváradi villamosmű létesítése alkalmával, de akkor abbamaradt a dolog.

Most, hogy gróf *Korniss* Károly felszínre hozta a kérdést, úgy látszik, komoly stádiumba jutott az eszme megvalósítása. Erre enged következtetni az a körülmény, hogy a legkiválóbb szakember, a Ganz-cég volt igazgatója, *Hoor* Mór készíti a terveket.

Gróf *Korniss* Károly jól tudja, hogy ilyen hatalmas műszaki dolgot csak biztos alapra, vagyis inkább biztos áramfogyasztó megnyerése esetében viheti keresztül, mert a környéken alig van nagyobb szabású ipartelep, a szegény kisközségek pedig közvilágításra még oly olcsó ár mellett sem vennének nagyobb mennyiségű áramot igénybe. Ezért tordult gróf *Korniss* Károly Nagyvárad városához, hogy központi telepből ellátja egy város közvilágítását, mint a magánosok áramfogyasztását. Egyben pedig hajlandó tartalekul átvenni Nagyvárad város villamos telepét, hogy a jád-pataki telepen előforduló üzemszavarok esetén az áramszolgáltatás fennakadást ne szenvedjen.

Nagyvárad város tanácsa gróf *Korniss* beadványát kiadta a villamos telep felügyelőbizottságának.

Biharvármegye alispáni hivatalához szintén beadványt intézett gróf *Korniss* Károly, amelyben kérte, hogy a Jád-patak vizének felhasználásával építendő vízművet engedélyezze.

Dr. *Miskolczy* Ferenc alispán az engedélyezés tárgyában a helyszíni szemle megtartását augusztus hó 25 re tűzte ki.

Gróf *Korniss* Károly tegnap újabb kérvényt adott be az alispánhoz, amelyben kéri, hogy a

helyszíni szemlére Nagyvárad városát is hívja meg. Ezen kérését azzal indokolja, hogy Nagyvárad városával a villamos áram fogyasztására vonatkozólag már érintkezésbe lépett s így a mű létesítésénél Nagyvárad városa is érdekelve van.

Krónika.

Hja! Kérem rossz világot élünk! nagyon rossz világot! így sóhajtának az emberek, uton-utfélen.

Hát pedig nem élünk rossz világot, — de rosszak az emberek!

Mert például, mit tehet a világ arról, hogy *Laskó* Simonnak volt egy leánya, kit férjhez adott *Lele* Flórához. Ez a *Lele* Flóra azután rábirta az öreget, hogy minden vagyonát irassa az ő nevére. Majd azután eltartja élethossziglan. Tartotta is egy darabig: koplalással, gorbomással — veréssel.

Mikor azután az öreg megunta a jódolgot, akkor fejszét fogott és agyon csapta vejét *Lele* Flórát.

Ime kérem szépen a hatvan esztendő agastyánból gyilkos lett, de ennek nem ám a világ az oka, hanem *Lele* Flóra, mert ha már elvette az apósától egész vagyonát, legalább gondoskodott volna róla mint egy emberről gondoskodni szokás, de egy hatvan esztendő embert ütni verni és éheztetni!

Dehát mondom rosszak az emberek.

*

Báró *Gromon* Dezső miután orvosai rendelkezésére elfogyasztott egy csésze bouillont és egy darab sültet, az újságokat olvasta át és miután ezt megcselekedte, megjegyezte vadászának:

Sohasem hittem volna, hogy az újságírók ennyire szeretnek engem.

Köszönjük szépen kegyelmes uram az elismerést, jól esett hallanunk. De hogy őszinték legyünk, számítottunk is erre a nyilatkozatra. Csakugyan.

Gromon Dezső államtitkár mintaképe a hivatalnoknak, a képviselőnek és a gavallérnak egyaránt.

Csupán egy rettenetes hibája volt: *nem ismerte a pénz értékét.*

Azt sem tudta, mi a pénz.

*

Neumann és társait, akiket tudniillik a fővárosban közismert ügyeik miatt letartóztattak, a budapesti kir. törvényszék vizsgálóbírája szabadlábra akarta helyezni.

A jeles férfiak azonnal kezdtek porolgatni nadrágjukat, édes mosoly jelent meg arcukon és bizonyosan egy újabb manőveren törték aranyos fejüket.

Ámde »*Neumann* tervez, törvény végez.«

A vizsgálóbíró végzését a királyi ügyész megfeleltette és a jeles quartett továbbra is a Kisfaludy fogházgondnok vendége marad.

Ha úgy véletlenül a vádtanács szabadlábra helyezné a bankárokat, az sem volna baj, mert a budapesti rendőrség gondoskodott már arról,

Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság
borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

hogyan egy másik *börze-manipuláns* képviselje a zugbankárok díszes koszorúját a tömlőben.

Lesz is ott mindig, mert Abdera csak úgy ontja a zugbankárokat.

R.

UJDONSÁGOK.

* **A pápa jubiláris miséje.** Tudvalevőleg szeptember 19-én lesz ötven éve a pápa papi felszentelésének. Mint a »La Croix« Rómából értesül, Ő Szentsége jubiláris miséjének bemutatását a hivatalos szünetek miatt, melyek szeptember végéig tartanak, november 16-ra halasztotta el, amikor egyúttal huszonöt éves püspöki felszentelését is ünnepelheti.

* **A főispán körútja.** Glatz Antal főispán tegnapelőtt kezdte meg hivatalos körútját a megyében, amely körútja alkalmával az irodavizsgálatokat ejti meg. Tegnap délután, mint tudósítónk jelenti, *Beél* községet ejtette utba a főispán. A község határában *Eder Géza* főszolgabíró fogadta az illusztris vendéget, aki az üdvözlő szavakra röviden válaszolva, a falu ifjúságából álló festői bandérium kísérete mellett vonult be. A délután folyamán a főispán megtartotta az iroda-vizsgálatot s legnagyobb elismerésének adott kifejezést az ott uralkodó rend és pontosság fölött. Délután 5 órakor ért véget a vizsgálat, melynek végeztével a főispán folytatta körútját. Legközelebbi állomása *Tenke* lesz, ahol szintén a hivatalos irodavizsgálatot ejti meg.

* **Járdák készítése.** A feldult utcák s a munkások szorgoskodása mutatja, hogy Nagyvárad utcáinak egy része, mintegy 33 utca, modern, aszfalt járdával lesz ellátva még ez évben. A betonlap munkálataival már elkészültek Muzeum- és Lukács György-utcán s most Csengery- és Sztaroveszky-utcán folytatják a beton munkát. Tegnap Muzeum-utcán megkezdték az aszfaltozást is. A magyar aszfalt részvénytársaság a munkálatokat a saját kárára és veszélyére készíti, mert a törvényhatóság határozata, amelyben az utcák aszfaltozását kimondotta, meg van felelve s a felett még nem határozott a belügyminiszter.

* **A belényesi—vaskóhi harmadik vágány.** Belényesi tudósítónk jelentése szerint tegnap délután a község képviselőtestülete *Illés Adalbert* főbíró elnöke alatt ülést tartott, amelyen a Belényesi—Vaskóh között létesítendő harmadik személyvonat ügye került szőnyegre. Régióta hangoztatott panasz ugyanis, hogy a jelenlegi két vágány nem képes a forgalmat lebonyolítani s a munkatorlás következtében napirenden vannak a forgalmi és üzembiztosok, késések és egyéb, az utazó közönségre nézve tömérdek kellemetlenséggel járó mizériák. Az ülésen a harmadik vágány kiépítése mellett egyúttal javaslatba hozták a várótermek kibővítését és azoknak a közönség kényelmét is tekintetbe véve eszközözendő be- közlendő berendezését. A jegyzőkönyvet benyújtották a főszolgabíróhoz, aki az iratokat át fogja tenni a m. á. v. ügyvezetéséhez.

* **Okrázsda a nyári szinkör mellett.** Müller Salamon cukrász kérelmet nyújtott be Nagyvárad városához, amelyben kéri, hogy az új nyári szinkör mellé, az épület előtt, vagy oldalt, szolid cukrászüzlet céljaira egy kioszkot építhessen. Müller Salamon díszes kivitelben s oly méretben és beosztással akarja a kioszkot

építeni, mint u Széchenyi-téren lévő kioszkja. 25 évig az ő, vagy jogutódja tulajdona lenne a kioszk s azt bér- vagy haszonbér nélkül használja; 25 év múlva pedig a kioszk, minden rakompenzáció nélkül a város tulajdonába megy át. Az építési tervzet bemutatja a városnak, az építési engedély kieszközlése végett. Kéri ezen beadványának sürgős elintézését, hogy még a szinkör megnyitásáig felépíthesse a kioszkot.

* **Magyar iparos győzelme.** Biharvármegye pályázatot hirdetett 2 db gőz uti henger, 2 gépészkeszi és 4 db vízfordó keszi. Az árlejtés ma volt a megyeházán. Pályáztak: Jilenovski krakói, Kemna boroszlói, Ganz és Társa budapesti és Tátray Sándor nagyváradai cégek. A két gőzhenger szállítására *Kemna* boroszlói cég kapott megbízást, míg ellenben a 2 gépészkeszit és a 4 vízfordó keszit Tátray Sándor nagyváradai vasöntő cégnél rendelték. Ószintén örvendünk annak, hogy a külföldi pályázókkal szemben úgy ár, mint minőség tekintetében a mi iparosaink is kiállják a versenyt.

* **A tisztviselők kauciója.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a pénz- vagy pénzügyi ügyek kezelésére szervezett állásokban alkalmazott tisztviselőket a biztosíték kötelezettsége alól felmenti, de kivételnek ez alól a városi villamosműnél, mint a város magánvállalatánál alkalmazottak. A törvényhatóság ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta.

* **A román szeminárium renoválása.** A nagyhid közelében levő gör. kath. fiúnevelde épületét dr *Radu* Demeter gör. kath. püspök nagy áldozattal alaposan renováltatja s az udvarban is nagyobb átalakításokat végeznek. Ez alkalomból a polgárok mozgalmat akarnak indítani, hogy a város közbenjárjon a gör. kath. püspökségnek s eszközölje ki, hogy a renoválással egyidejűleg az intézet bejáratánál levő nagy lépcsőzetet is akként alakítsák át, hogy az ne foglalja el továbbra is a járda nagy részét. A lépcső mostani állapotában ugyanis forgalmi akadályt képez, amelyet eltávolítani kellett volna már régen, esetleg a város hozzájárulásával is.

* **80 gyakornokjelölt-állás a postánál.** A kereskedelmi miniszter pályázatot hirdet a m. kir. posta, távirat- és távbeszélőnél betöltendő 80 gyakornokjelölt-állásra. Az állásokra a 18. évüket már betöltött s érettségít tett ifjak pályázhatnak sajátkezűleg irt s születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt folyamodványokkal. Az állásokat a kerületi posta-távírdigazgatóságok töltik be s a kérvények az illetékes főszolgabíró vagy polgármester útján augusztus 15 ig az illetékes postaigazgatósághoz nyújtják be. Az állással 2 korona napidíj jár, amelyet azon tíz hónap alatt is kapnak, amíg Budapesten a posta-távírdigazgatósághoz tanfolyamot hallgatják. A tanfolyam sikeres elvégzése után gyakornokká nevezetnek ki évi 1000, illetve 800 korona segélydíjjal.

* **Megmarta a veszett kutya.** Borzalmas esetről ad hírt belényesi tudósítónk: *Ávrám* Juon feketetőti községi pásztor kint legeltette a gondjaira bízott állatokat a falu határában levő erdőben. A rekkenő hőség miatt elbágyadva ledől egy fa alá és elnyomta az álm. Mikor fölébredt, látta, hogy az állatok igen szétszórtak, elkalandoztak s fűttengett a kutyájának, egy hatalmas borju nagyságu komondornak, hogy a nyáját terelje össze. Az eb megtagadta az engedelmeséget s mikor a pásztor e miatt botjával megütötte, nekiugrott és vérbentörő szemekkel, tájékozódó szájjal marcolni kezdte. Borzalmas élet-halál harc fejlődött

ki az eb és gazdája közt, amelyben a pásztornak sikerült a kutyát megfojtania, de a küzdelem hevében ő maga is olyan súlyos sebeket kapott, hogy a nagy vérvesztéstől elvesztette az eszméletét. Az erdőn járó emberek találtak rá és vitték be az orvoshoz, aki bekötözte a sérüléseket és megvizsgálta az eb hulláját. A vizsgálat alapján megállapította, hogy az eb veszett volt, mire a borzalmasan megmárt embert azonnal fölvitték Budapestre a *Pasteur*-intézetbe.

* **A birkozó tolvaja.** Nagy Károly Vilmos cirkuszi birkozó athléta ma panaszt emelt, hogy az éjjeli szekrényen hagyott aranygyűrűjét, melyben 2 gyémánt és egy zaphir kő volt s amely gyűrű 80 koronát ért, ma délelőtt ellopták. A káros gyanuja alapján a rendőrség az eljárást folyamatba tette. Megjegyzendő, — hogy az athléta otthon volt és kis kutyájával játszott, miközben a vakmerő tolvaj besurrant és elvitte a gyűrűt.

* **Automobil baleset.** Berettyó-újfaluból jelenti tudósítónk, hogy ott a tegnapi nap folyamán könnyen végzetessé válható automobil szerencsétlenség történt. Egy Debrecen felől száguldó automobil, amelyen *Bernát* volt ungmezei főispán ült a családjával, ki akart kerülni egy szembejövő biciklistát. A sofőr azonban olyan éles hirtelen kanyarulatot tett, hogy az automobil elütötte a biciklistát, aki szerencsére csak könnyebb sérüléseket szenvedett, azután nekirohant egy fának és fölborult. Az automobil darabokra zúzódott, a benne ülőknek azonban az ijedségen és néhány jelentéktelen horzsoláson kívül komolyabb bajuk nem történt. A volt főispán kocsin folytatta tovább az útját.

* **Versenybirkozások a cirkuszban.** A Wollner és Wilson cirkusz naponként nagy közönség előtt tartja előadásait. Az előadások meg is érdemlik ezt a pártolást, mert a műsor minden pontja érdekes, vonzó. Jelenleg minden este nagy versenybirkozással fejezik be az előadásokat. A tagok egy része magyar s az előadások részben magyar nyelven tartanak. A versenybirkozók között is van két magyar, a Nagy testvérek, akiket még egyszer sem győztek le.

* **Uj postaügynökség.** A nagyváradai posta-távírdigazgatóság augusztus 1-től *Nagyszántó* biharmegyei községben postaügynökséget léptet életbe, amelynek kézbesítési köre Nagyszántó községre és a hozzátartozó Cserepes és Medgyes tanyákra terjed ki.

* **Halálozás.** *Barát* Gábor m. kir. államasuti állomás előljáró, élete 52 évében elhunyt. Temetése ma, szerdán d. u. 5 órakor lesz a Nagy-Temető-utca 8. sz. házból.

* **Minta cseléd.** Kiss Károly áll. hivatalnok Fazekas Ferencet e hó 20-án mindeneként megfogadta. Fazekas azonban amellelt, hogy szorgosan kerülte a dolgot, feleselt gazdájával. Sőt a vasvillát is rátogta, vasárnap tilosba engedte gazdája tehenét, sőt a kertbe is beengedte az állatot, mely ott mindent letaposott. Végezetül a gazdája két ingét, egy furlóját és egy lókefét magához vevén, szó nélkül odább állott. Eljárás folyamatban.

* **A Pannónia-kávéházban** ma este *Kóczé Antal* teljes fővárosi zenekarával hangversenyt tart.

x **Az intelligencia találkozó helye** az *Európa* szálló árnyas, hűs kerthelyiségében, hol naponta változatos műsorral mozgatókép-előadásokat rendeznek Pócsi Laci teljes zenekara közreműködésével.

* **A szalmaözegek eldorádója.** Bizonyára sok nyaraló és furdós feleségnek feltűnt, hogy férje leveleiből az idén hiányzik az eddigi megszokott zárszó: *Alig várom már, hogy hazajöss, mert még az étel sem iszik, stb.*

Az pedig onnan van, mert a nagyváradai szalma-
szvegek *Czipóth* Ferenc »Pannónia«-étterméit
keresik fel, hol a kitűnő konyhával és italok-
kal, valamint a gondos és előzékeny kiszolgálással kellemes otthont teremtett a népszerű és
lással kellemes otthont teremtett a népszerű és
közönség által hamarosan megkedvelt ven-
deglős. Dudolják is szelében a szalmaözvegek:

Nem érzi az, hogy forró a nyár,
Aki a »Pannónia« hűs éttermébe jár.

Folyó hó 26-án vasárnap és minden kö-
vetkező vasár- és ünnepnapon délelőtt 10-jől 1
óráig nagy hangversenyt tart a háziezred vonós-
zenekara változatos műsorral, melyre mi is fel-
hívjuk a közönség szives figyelmét.

x MOLNAR H. Bémer-térl cukrászdájában állandóan
2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és
tea-sütemény kapható. Telefon 395.

TÁVIRATOK.

A cár és az elnök találkozója.

Reval, július 28. Miklós cár és Fallières
elnök felköszöntöket mondtak, melyekben a
békét magasztalták és hangsúlyozták, hogy Orosz-
ország és Franciacrszág barátsága a világbéke
záloga.

A török alkotmányharc.

Berlin, július 28. Konstantinápoly-
ból jelentik a Voss. Ztg.-nak: Az örmény
forradalmi bizottság szilárd biztosítékokat
követel arra nézve, hogy az alkotmányos
uralmat Törökországban nem fogják meg-
bolygatni és kijelenti, hogy a leghatáro-
zottabban ragaszkodik az 1907. évi pá-
risi kongresszus határozataihoz, mely
kongresszuson az ottomán birodalom ösz-
szes forradalmi bizottságai képviselve vol-
tak. Minthogy ez a szervezet nem bizik
a szultánban, a kongresszus ama köve-
telését, hogy a szultán mondjon le, fen-
tartja és minden körülmények közt el-
van rá határozva, hogy tovább folytatja
a harcot, ha a szultán a birodalom ösz-
szes nemzetiségeinek kívánságait nem
teljesíti.

Berlin, július 28. Konstantinápoly-
ból táviratozzák: Adrianopolis, Sereth,
Monasztir, Üszküb, és más városokból
nagy elkeseredést jelentenek. A bolgár
lapok a török alkotmányról cikkezve el-
ismerik, hogy annak megadása által Bul-
gária minden reményét elvesztette, hogy
Macedóniát valaha Bulgáriához csatolhatja.
Mintegy ezer orvosnövendék ma délben
ujjongva járta be a várost. A rendet a
lelkesezés dacára sehohsem zavarták meg.
Egy ifjú török kiáltvány óvja a lakossá-
got attól, hogy zavargásokat rendezzenek.
A Csofia mecsetben délután nagy hálaadó
istentiszteletet tartottak. Ma hivatalosan
kihirdették a politikai büntetéseknek adott
amnesztiát és a távirati cenzurát meg-
szüntették.

Saloniki, július 28. A régi rendszer
összes kémeit kivégzik. Így tegnap négy,
ma hét kémet kivégeztek.

Saloniki, július 28. Az új alkot-
mány roppant felkeltette a törökök ön-
érzetét és így minden idegen befolyást
ridegen visszautasítanak. A magyar-
osztrák csendőrök visszautasítását erélye-
sen követelik. Egyébként a magyar-osz-

trák és az orosz polgári ügyvivőket
innen kiutasították.

Saloniki, július 28. Egy Hodzsza
nevű jogász a szultánt megsértette. Agyon-
lőtték.

Saloniki, július 28. A szultán ma Yildiz
palota ablakából beszélt a néphez, mely óriási
lelkesezést keltett. A szultán többek között azt
mondta, hogy a néppel együtt kíván dolgozni
az ország szabadságáért.

MULATSÁG.

Arató ünnepély Tasnádon. A tasnádi
kath. ifjúsági egyesület 1908 augusztus hó 2-án a
Központi-szálloda udvarán épülő lombsátorban,
jóakaróinak közreműködésével arató-ünnepély-
lyel egybekötött zártkörű batus táncvigalmat
rendez. Beléptidj: személyjegy 1 kor. 60 fill.,
családjegy 4 korona.

NYILTTÉR.

Dr. Spitzer Márton
fogorvos hazajött és rende-

:: léseit megkezdte. ::

Lakások.

Pável-utca 27. szám alatt ujon-
nan épülő házban több lakás novem-
ber elsejétől kibérelhető. A lakások
fürdő-, elő- és cselédszobával és
egyéb mellékhelyiségekkel vannak
ellátva.

Bővebbet a házmesternél.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉK- PÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagy-
szeben) ad félévi tőkét és kamatokat ma-
gukban foglaló egyenlő részletekben tel-
jesen törleszthető jelzálogkölcsonöket és
pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27 $\frac{1}{2}$, 32, 35,
40, 41, 44 $\frac{1}{2}$, 50 évi törlesztésre.

Kölcsönkérvényeket elfogad: BREITENSTEIN
és FRIEDLÄNDER Teleky-utca 40. sz. ki egy-
szersmind bővebb felvilágosítást is nyújt.

170

Igazságszolgáltatás.

A Fried-féle zsarolási ügy epilógusa.

Megirtuk annak idején azt a nagy port
fölvért zsarolási históriát, amely a »Nagyvárad
Esti Ujság fennállásának egyetlen emléke s
amelynek médiuma Fried Mór vendéglős lett
volna, akinek a panaszára a nagyvárad kir.
törvényszék Károlyi Gyulát a »szerkesztő
urat« 12 havi, Berger Bihari Sándort, a fő-
munkatársat 6 havi s Gyagyovszky Jánost a
lap kiadóját 10 hónapi fogházra ítélte.

Az ügy felebbezés folytán a nagyvárad
kir. ítélőtábla elé került, amely a tegnapi nap
folyamán Millye Gyula elnöklete alatt tartott
tárgyalásán dr Várady Zsigmond helyettese,
dr Kotzó Jenő hatásos védelme után Gy-
agyovszky Jánost, ezt az ártatlanul meghurcolt
embert, fölmentette, Károlyi Gyula büntetését
leszállította 6 hónapra, ami a vizsgálati fog-
saggal kitöltöttnek van véve, Berger Bihari
Sándor büntetését pedig szintén leszállította 1
hónapra.

Az ítéletben Kurovszky ügyész megnyu-
godott, Károlyi Gyula és Berger fölbebezték a
kir. kuriához.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, július 28.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt. —	— — —	10.38
Rozs okt. —	— — —	8.96
Zab májusra	— — —	—
Zab okt. —	— — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — —	6.85
Tengeri jul.	— — —	6.69

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, július 28.

Osztrák hitelrészvény	— —	631.25
Magyar hitelrészvény	— —	748.—
Leszámitoló bank	— —	743.75
Rimamurányi	— —	561.50
Osztrák m. államvasuti részv.	— —	692.25
Közuti vasut	— —	552.—
Városi villamos vasut	— —	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. július 28.

Magyar arany járadék 4 száz.	— —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— —	98.25
Magyar koronajáradék	— —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	— —	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	— —	94.50
Magyar nyerevény sorsjegy kölcson	— —	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcson	— —	145.—
Osztrák járadék papirban	— —	97.25
Osztrák járadék ezüstben	— —	99.—
Osztrák járadék aranyban	— —	116.50
Osztrák korona járadék	— —	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	— —	150.25
Osztrák magyar bankrészvény	— —	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	— —	748.—
Osztrák hitelbank-részvény	— —	631.50
Magyar hitelrészvény	— —	689.50
London vista	— —	240.—
Páris vista	— —	95.50
20 márkás arany	— —	23.51
20 frankos (Napoleon) —	— —	19.09
Német birodalmi márka	— —	117.62

REGÉNYCSARNOK.

Második kortes utam!

A Tiszántul számára írta: Lukács Géza.

(Folytatás.)

5

IV.

Reggel nagy robajjal, dult ábrázaltal és fésületlen koponyával rontott szobánkba — nagy meglepetésünkre — a Chizsnyói koma. Azon kezdte, hogy képzeljétek csak fiuk minő bolond eset történt vélem. Az éjjel, mikor szobámba szállítottak, azok a szolgáló lelkék neki mentek a fejemmel egy szekrény sarkának; erre némileg feleszméltem, első gondolatomban azonban nem a koponyám volt, hanem az, hogy most ne kerüljek valahogy a feleségem keze ügyébe.

Nem engedtem tehát, hogy a hálószobába tuszkoljanak be és a család falkát lerázza magamról, a közelben fekvő pamlagra roskadtam le s elnyújtózva koponyámat tettem vizsgálat tárgyává és azon egy hatalmas szarv körvonalaait fedeztem fel.

Alig vonultak ki a cselédek a mellettem lévő hálószobából, a feleségem becéző hangon szólott ki hozzám, — hogy te részeg disznó, valahogy a közelemben ne merj most jönni.

En alvást szinelve, — ezt jóváhagyólag tudomásul vettem és átengedtem neki az utolsó szót, pedig reggelig be sem hunytam a szememet, hanem hanem sajnó fejem bubját simogattam.

Reggel észrevettem, hogy egy női alak hajlik felém és remülve gondoltam a számonkérő székre, szememet lehunytam a következ-

mények elől. Egy csengő kacajra azonban ismét tágra nyitottam, mert nem a feleségem, hanem komám asszony állott előttem.

Révedező tekintetemet most a szobában körülhordva konstataáltam, hogy nem Chizsnyón, hanem Csertón a komáéknál vagyok.

Ezen referáda után a másik ágy párnáiból egy bozontos fej bontakozott ki, utána egy vékony eres nyak, melyből az Ádám csutka szokatlanul hegyesen toladott ki. A rendellenes nyak tulajdonosa pedig nem Tibor barátom, hanem a zakari főerdész volt.

Nem fért a fejükbe, hogy kerültek ők Csertére és latolgatni kezdték a kicserélés következményeit, különösen a chizsnyai bőrkabátos tárta élénk színekkel az eshetőségek láncolatát.

Azzal vigasztaltam, hogy bárkivel cserélték is ki, az mind teljesen el volt készülve és a szamorodni bofolyása alatt állott s így reparablem eseménytől tartani nem kell, bárha szarva szépen megnőtt már.

A dolog azonban tovább bonyolódott, mer e közben jelentette az inas, hogy Balogh bíró uram egy deputációval itt van és tárgyalni akar a nagyságos Tibor urfival, kit Isten tudja, melyik határban raktározta el.

A két kicserélt atyafi a legnagyobb aggodalommal jelentette ki, hogy ebből baj származik, a falu csupa hétszilvafás nevesből áll, fenemódon rátartó büszke nép és ha Tibor nem adja le nekik a programot, megaprehendálnak és innét ugyan egy voksot sem kap, de meg a környékből sem, mert ezek híres kortesek.

Honnét venni most egy mentő eszmét? Szerencsére ez az eszme a csutkás ember fufangos agyában megfogamzott. Azt ajánlotta, — ha már kicserélték őket, — kicserélnek most engem Tiborral, hisz ugy hasonlítunk egymáshoz, mintha testvérek volnánk — és mondjam el helyette én a programbeszédet.

Azon ellenvetésemre, hogy Tibor bajusza fekete, az enyém pedig hirtelen szőke, azzal nyugtatott meg, hogy azon majd segít a komasszony.

Előkerestem tehát Tibor kofferjéből a diszruhát és beléhelyezkedtem, a háziasszony pedig egy dugóval — melyet előbb gyertyán jól megpörkölt — szén-teketére preparálta a bajuszomat.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

HIRDETMÉNY.

A nagyvárad városi vasut r. t. által a kert-utcai vonalból kiágazólag a Szacsavay-utcaán át az őssi-i váradvelencei h. é. vasut vitéz-utcai vonalába való becsatlakozással tervezett összekötő közúti vasutvonal közigazgatási bejárását a kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. évi június hó 27. napján kelt 47454—908—III. sz. alatt kelt leiratával elrendelte.

A közigazgatási bejárás megkezdésének határidejéül 1908. évi július hó 30. napjának reggeli 9 óráját tűzte ki, az összejevetel helyéül pedig Nagyvárad thj. város székházának tanácsstermét jelölte meg.

Miről érdekelteket azzal értesitem, hogy ezen bejáráson esetleg fennforgó észrevételeiket szóval, vagy írásban előterjeszthetik.

Nagyvárad thj. város közigazgatási bizottsága 1908. július hó 17-én.

Glacz Antal

főispán, mint elnök.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám.

Művek

folyóiratok, hirdapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltekn.

Levélfek, szímk, falragaszok,

báli meghívók,
táncrendek, étlapok,
napfárak,
palackfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Wallerstein Fülöp Fiai cég

:: Bémer-tér, Pannonia mellett ::

**a bekövetkezett
:: holt idényre ::**

**a rőfös áruk árait
tetemesen leszál-
litotta.**

UJ!! UJ!!
SZEPESSY ANDOR
angol uri-szabó szalonja megnyílt

Raktáron vannak a legdivatosabb szövetek. Kivánatra a mintákkal házhoz megyek.

Kolozsvári-utca Templom tér.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatóit, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját termést, kitűnő boraival, finom Dreher sörrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékeltek. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a Bazár-épületben a színházzal szemben egy a modern világnak megfelelő

**fehérnemű varrodát,
hímző és előnyomdát**

melyben mindenféle fehérneműt legjobb kivitelben és legjutányosabban készítünk. Megrendelések teljes menyasszonyi kelenyékre elfogadtatnak. Állandó raktár a legújabb kész és kezdett kézi munkából. Szives pártfogásért esedeznek

Kronemer Testvérek.

Varró és hímző leányok jó fizetéssel ugyanott felvétetnek. — Tanuló leányok felvétetnek

Allami felügyelet alatt álló nagyvárad középiskolai internátus.

Gimnáziumi, reáliskolai, felső kereskedelmi és polgári iskolai tanulók részére. Egyenkénti tanítás nevelő-tanárok vezetése és ellenőrzése mellett. Szigorú correpetálás és naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Növendékek **javító és különbözeti vizsgákra** előkészítetnek.

Az ellátás, tan- és nevelés díja egy tanévre 700 korona.

Az intézet a város legegészségesebb helyén tekszik, közel a tanintézetekhez. — Bő tájékoztatást kívánatra küld az intézet tulajdonosa és igazgatója, kivel Értekezhetni lehet naponként 9—12-ig Nagyvárad, Tisza Kálmán-tér 9, sz. alatt.

DÉNES PAL

intézet-tulajdonos és igazgató.

NAGYVÁRADI KERESKEDELMI CSARNOK.

A Nagyvárad Felső Kereskedelmi Iskola,

melynek érettségi bizonyítványa **egyévi önkéntes katonai szolgálatra** jogosít s amelynek **eddig végzett 643 növendéke** elsőrendű kereskedői, gyári, bankári és pénzügyi cégeknek postai, távírdai, vasúti, pénzügyi, törvényhatósági és egyéb közhivatalokban nyertek alkalmazást **1908. szeptember hó 1-én nyitja meg 21-ik évfolyamát.**

Az intézetet az 1907—1908-iki tanévben 193 tanuló látogatta, köztük 76 vidéki, kiknek **jó családotknál való elhelyezése ügyében dr. Kováts S. János** ur a legnagyobb készséggel jár a szülők kezére.

Az 1908—1909-iki iskolai évre a szabályszerű beiratások még folyó évi július hó végéig történnek. — A beiratásoknak szeptemberre való halasztása a szülőkre és tanulókra nézve azon veszéllyel jár, hogy tömeges jelentkezések folytán egyik-másik osztálynak netán szükségessé váló párhuzamosítása, részint berendezett tanterem, részint elégséges tanerők hiányában szeptemberben már keresztléphet nem lévén, az akkor jelentkezők felvehetőek nem lesznek; míg a párhuzamosítás szeptemberre eszközölhető akkor, ha annak szüksége már július első napjaiban mutatkoznak. Szeptemberben csak kivételesen vétetnek fel tanulók, vagyis ha a szabályszerű létszám be nem lett.

Minden egyéb tudnivalóról »Tájékoztató«-nk ad bő felvilágosítást, amelyet levelezőlapon nyilvánított kívánatra az iskolaigazgató (lakik az iskola-épületben, Deák Ferenc-utca 3. azonnal megküld.

Nagy-Vátad, 1908. évi június hóban.

Reismann Mór,

a fenntartó-testület-elnöke.

Dr. Hoványi Géza,

iskolabizottsági elnök.

399 1—2